

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

ADVIES (BRUGEL-ADVIES-20210824-326)

Betreffende het ontwerpbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, aangenomen in eerste lezing op 15 juli 2021, tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 29 november 2012 tot vastlegging van de quota van groenestroomcertificaten voor het jaar 2013 en volgende

opgesteld op basis van artikel 30bis, §2, 2° van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

24/08/2021

Inhoud

1	Juridische grondslag.....	3
2	Inleiding.....	3
3	Advies betreffende het ontwerpbesluit tot wijziging van het quotabesluit.....	4
3.1	Artikel I	4
4	Aanvullende overwegingen	4
4.1	Artikel I – Quota 2026-2030	4
4.2	Artikelen 2 en 2bis – Mechanismen voor aanpassing van de quota.....	4

I Juridische grondslag

De ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bepaalt in haar artikel 30bis, §2, ingevoegd door artikel 56 van de ordonnantie van 14 december 2006, dat:

"[...] BRUGEL wordt bekleed met een opdracht tot verlening van advies aan de overheid over de organisatie en de werking van de gewestelijke energiemarkt enerzijds, en met een algemene opdracht van toezicht op en controle van de toepassing van de hiermee verband houdende ordonnanties en besluiten anderzijds.

BRUGEL is belast met volgende opdrachten:

...

2° op eigen initiatief of op vraag van de Minister of de Regering, het uitvoeren van onderzoeken en studies of het geven van adviezen, betreffende de elektriciteits- en gasmarkt;

..."

Per brief ontvangen op 19 juli 2021 heeft de minister belast met het Energiebeleid aan BRUGEL gevraagd een advies te verlenen betreffende het ontwerpbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, aangenomen in eerste lezing op 15 juli 2021, tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 29 november 2012 tot vastlegging van de quota van groenestroomcertificaten voor het jaar 2013 en volgende, hierna "quotabesluit" genoemd.

Dit advies geeft gevolg aan dit verzoek.

2 Inleiding

Het ontwerpbesluit tot wijziging van het quotabesluit stelt voor om de quota van groenestroomcertificaten aan te passen voor de jaren 2022 tot 2025.

De voorgestelde quota volgen op advies 324 van BRUGEL van 29 juni 2021 betreffende de kwantitatieve studie over het toekomstige evenwicht van het stelsel van groenestroomcertificaten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Deze kwantitatieve studie over de huidige dynamiek en het toekomstige evenwicht van het stelsel van groenestroomcertificaten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd verricht op initiatief van BRUGEL en werd toevertrouwd aan Climact. Advies 324 van BRUGEL heeft betrekking op het tweede deel van de studie, waarin het toekomstige evenwicht van het stelsel van groenestroomcertificaten in de periode 2021-2030 wordt beoordeeld op basis van voorspellende scenario's met betrekking tot de ontwikkeling van de productie van groene stroom in het BHG, de ontwikkeling van het steunniveau in het licht van de ontwikkeling van de productiekosten en de ontwikkeling van de levering van elektriciteit.

3 Advies betreffende het ontwerpbesluit tot wijziging van het quotabesluit

Dit hoofdstuk bevat het advies van BRUGEL over het ontwerp van wijziging van het quotabesluit. De artikelnummers verwijzen naar het ontwerp van wijzigingsbesluit.

3.1 Artikel I

BRUGEL schaart zich achter het voorstel om de quota voor 2022 tot en met 2025 te wijzigen, daar het om de quota gaat die werden voorgesteld in advies 324 van BRUGEL.

4 Aanvullende overwegingen

Dit hoofdstuk bevat voorstellen die in dit stadium nog niet in het ontwerpbesluit tot wijziging van het quotabesluit zijn opgenomen. De artikelnummers verwijzen naar het quotabesluit.

4.1 Artikel I – Quota 2026-2030

BRUGEL stelde in zijn advies 324 dat er reden is om bijkomende analyses te voeren om de quota voor de periode 2026-2030 te kunnen vaststellen. In het kader van het huidige mechanisme voor vaststelling van de quota (cf. de overwegingen ten gronde zoals vermeld in paragraaf 4.2) zou het echter nuttig kunnen blijken, bij wijze van signaal aan de markt alsook met het oog op een zekere stabiliteit, om tot 2030 tijdelijke quota vast te leggen, goed wetende dat ze zullen worden aangepast naargelang de evolutie van de markt.

In dit geval stelt BRUGEL voor om het quotum 2025 (20,1%) op constante wijze te handhaven voor de periode 2026-2030.

Zoals vermeld in advies 324 van BRUGEL en onder voorbehoud van de marktevoluties en van voornoemde bijkomende analyses die in de toekomst dienen te worden gemaakt, valt niet uit te sluiten dat de quota vanaf 2026 geleidelijk zullen kunnen worden verlaagd. De opwaartse herziening van de quota voor de periode 2022-2025 zou een deel van het huidige overschot aan GSC's moeten absorberen om een terugkeer naar een evenwichtiger marktsituatie mogelijk te maken. Bovendien loopt de toekenning van GSC's aan de verbrandingsoven af op 1 februari 2026 en zullen veel fotovoltaïsche installaties hun tienjarige periode om in aanmerking te komen hebben bereikt, terwijl tegelijkertijd wordt verwacht dat de levering van elektriciteit waarvoor quota gelden, zal blijven toenemen, inzonderheid als gevolg van de elektrificatie van het autopark.

4.2 Artikelen 2 en 2bis – Mechanismen voor aanpassing van de quota

De huidige artikelen 2 en 2bis bevatten bepalingen die – in theorie – toelaten de quota op "mechanische" wijze te actualiseren, namelijk respectievelijk te verhogen en te verlagen. Ze bevatten echter begrippen die niet beantwoorden aan de realiteit van de markt van groenestroomcertificaten en bijgevolg niet uitvoerbaar zijn. Inzonderheid de verschillende gebruikte periodes zijn niet relevant. Bovendien laten het beoogde herzieningsmechanisme en de drempels van 5% en 12% niet toe om garanties te bieden voor voldoende stabiliteit en

liquiditeit op de markt. Bijgevolg is BRUGEL van mening dat het beter is om deze artikelen te schrappen.

Bovendien zou, wat betreft de grond van de zaak, het mechanisme voor vaststelling van de quota moeten worden gebaseerd op ofwel een principe van stabiliteit en vaststelling op lange termijn ofwel op het principe van wendbaarheid en herziening op korte termijn. Een hybride model dat probeert beide principes te combineren is gevaarlijk en houdt het risico in aanleiding te geven tot ongewenste gevolgen en al te grote schokken. Concreet en bij wijze van voorbeeld zou een mechanisme van mechanische herziening kunnen leiden tot een stijging van de voor het (de) volgende jaar (jaren) toe te passen quota, terwijl het vastgestelde traject van de quota zelf al een stijging inhield om een overstock te doen verdwijnen. Dit zou dan kunnen leiden tot te hoge quota, waardoor het automatisch mechanisme van verlaging dan potentieel in werking zou kunnen worden gezet. Aldus is er een reëel risico van een volatiel traject van quota en/of te grote schokken.

Bovendien blijkt uit de historiek van de markten van groenestroomcertificaten, waarvan twee in de andere gewesten, alsook uit de recente zowel gewestelijke als wereldwijde actualiteit, namelijk de covid-19-crisis en de stijging van de prijzen van zowel grondstoffen als het internationaal vervoer evenals de schaarste van elektronische chips, dat het bijzonder moeilijk is om zich aan voorspellingen te wagen. Die voorspellingen hebben voornamelijk betrekking op het ritme en het type van de nieuwe installaties, de evolutie van het ondersteuningsniveau evenals de evolutie van de levering van elektriciteit. Dit zijn de voornaamste drivers wat betreft het aanbod en de vraag op de markt van groenestroomcertificaten en dus voor het (on)evenwicht van die markt. De gebruikte voorspellende modellen zijn door hun aard afhankelijk van de stabiliteit van de hypothesen en de trendlijnen die als input worden gebruikt. Het recordjaar 2020 voor het geïnstalleerd fotovoltaïsch vermogen, de sterke daling ervan in 2021, de prijsdaling van de groenestroomcertificaten op de termijnmarkt noch de stijging van de prijzen van fotovoltaïsche installaties als gevolg van spanningen op de wereldwijde markt werden voorspeld op algemene wijze en al zeker niet in de modellen. In deze context komen sommige hypothesen waarvan is uitgegaan in de kwantitatieve studie over de huidige dynamiek en het toekomstige evenwicht van het stelsel van groenestroomcertificaten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest door Climact, verricht voor rekening van BRUGEL, al in het gedrang.

Op basis van het bovenstaande maakt BRUGEL de algemene bedenking dat de vaststelling van quota op lange termijn een complexe en risicovolle oefening is waarvan de resultaten al zeer snel weer op de helling kunnen komen te staan wanneer ze worden ingehaald door de werkelijkheid en/of in door de actualiteit aan het wankelen worden gebracht. Uiteindelijk zou de vaststelling van quota op lange termijn, waarbij tegelijk wordt aangenomen dat ze van tijd tot tijd zullen moeten worden herzien in functie van de ontwikkelingen, niet meer dan een oefening voor de vorm zijn die geen enkele zin heeft. Het zou daarentegen wel nuttig kunnen zijn te overwegen om te evolueren naar een model waarbij de quota niet op lange termijn worden vastgesteld maar wel op wendbare wijze en voor een kortere periode. Een dergelijk mechanisme zou moeten worden gestuurd door algemene richtsnoeren die garanties bieden voor het noodzakelijke vertrouwen in het stelsel, zoals een doelstelling van voorraad evenals duidelijke activeringsdrempels voor herziening en herzieningstermijnen.

* *

*